

2017-06-29
N2017/04496/PBB

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Näringsdepartementet

Uppdrag att kartlägga byggsador inom byggsektorn

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Boverket att kartlägga byggsador (inklusive systematiska byggfel och betydande kvalitetsbrister) vid nybyggnation eller renovering av byggnadsverk.

Uppdragets syfte är att ge en bild av förekomsten av byggsador och de fastighets- och samhällsekonomiska konsekvenser dessa orsakar. Boverket ska:

- kartlägga förekomsten av byggsador vid ny- och ombyggnation av byggnadsverk (småhus, flerbostadshus samt lokal-, industri- och ekonomibyggnader),
- analysera eventuella mönster i förekomsten av byggsador, huvudsakliga orsaker till att byggsador uppstår och möjliga incitamentsproblem som kan identifieras t.ex. beroende på upplåtelseform, samt
- bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna kopplade till förekommande byggsador och skadornas effekter på bygg- och fastighetsmarknaden.

Uppdraget ska genomföras i samråd med Kommittén för modernare byggregler (dir. 2017:22). Boverket bör även samråda med relevanta myndigheter, kommuner och organisationer såsom försäkringsbolag och andra branschrepresentanter.

Boverket får för uppdragets genomförande använda 500 000 kronor under 2017. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, anslaget I:I Bostadspolitisk utveckling, anslagsposten 1 Bostadspol. utv.- del till KamK. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 november 2017. Redovisning av använda medel samt återbetalning av ej utnyttjade medel ska ske till Kammarkollegiet senast den 31 december 2017. Rekvisition och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Regeringen avser att avsätta 500 000 kronor för 2018 för det fortsatta genomförandet av uppdraget. Medlen betalas ut under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 december 2018 och hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Omfattningen av byggsador inom byggandet är inte klarlagd. Exempel på byggsador som uppmärksammats det senaste decenniet är de fuktproblem som uppkom vid så kallade enstegstätade fasader med tunnputssystem, som ökade kraftigt under början av 2000-talet. Ett annat exempel är det stora antalet takras under perioden 2009–2011 i större byggnader såsom matvarubutiker, ridhus, idrottshallar och ekonomibyggnader på landsbygden. Boverkets utredning av det ökade antalet takras påvisade stora brister i stabiliteten av takkonstruktioner med stora spännvidder i en del av byggnaderna uppförda de senaste 25 åren. Ett tredje exempel är brister i klimatskalet som kan leda till värmeläckage och sämre inomhusklimat.

Det finns i dag ingen sammantagen nationell statistik om byggsador vilket gör det svårt att få en klar bild av omfattningen inom byggandet. Relevant data är i stället utspridd på olika myndigheter och organisationer exempelvis Arbetsmiljöverket, Myndigheten för samhällsbyggnad och beredskap, kommunala byggnadsnämnder, försäkringsbolag. Det bedöms även finnas ett stort mörkertal i antalet byggsador.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har uttalade mål om långsiktigt hållbara byggnadsverk och effektiva regelverk och styrmedel som utifrån ett livscykelperspektiv ska verka för effektiv resurs- och energianvändning samt god inomhusmiljö i byggande och förvaltning. Att byggnader uppfyller krav på exempelvis säkerhet, god inomhusmiljö och hushållning av resurser är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart byggande.

Bostadsbyggandet sker i dag på en hög nivå. Förhoppningsvis består den höga takten i bostadsbyggandet i många år framöver för att bostadsbristen ska kunna minska och bostadsbehoven mötas. Den höga byggtakten kan bidra till att branschen testat oprövade metoder utan tillräcklig kontroll för att få ner processtider, vilket skulle kunna innebära ökade risker för byggsador. Denna problematik och dess möjliga fastighets- och samhällsekonomiska konsekvenser behöver undersökas närmare, vilket bl.a. har uppmärksammats under senare tid även av forskare.

Brister och fel under projekterings- eller byggfasen ökar riskerna för bland annat olyckor under byggfasen, långsiktiga hälsoproblem för brukare på grund av sämre inomhusmiljö, betydande ekonomiska konsekvenser på grund av kostnader för att åtgärda byggsador, ökade energi-, drift- och underhållskostnader eller lägre fastighetsvärde. Byggsador minskar även effektiviteten i byggandet och ökar därmed byggkostnaderna. Konsekvenserna av byggsador bedöms leda till betydande samhällskostnader, exempelvis för hälsa och vård, och ökad användning av samhällsresurser.

Mot bakgrund av den höga byggtakten och de tecken på ökade risker för byggsador som har uppmärksammats finns behov av en kartläggning av vilka byggsador som förekommer inom byggandet. Regeringen vill härigenom få en bättre uppfattning om hur vanligt förekommande detta är inom byggandet.

Den 23 februari 2017 tillsatte regeringen Kommittén om modernare byggregler (dir. 2017:22). Utredningen ska bl.a. utreda byggregelverkets ändamålsenlighet och effektivitet samt vid behov föreslå ändringar i regelverket. En kartläggning och analys av förekommande byggsador ger ett betydelsefullt underlag till utredningens arbete.

På regeringens vägnar

Peter Eriksson

Roger Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/L1 och SSK
Finansdepartementet/BA
Miljö- och energidepartementet/EE och MM
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Boverket
Kammarkollegiet